

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sn. Beşir ATALAY)

7/16094
26.1.2013

Sayı : 56453462-010/ 552

Konu :

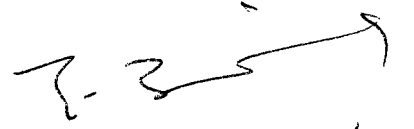
24/04/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi** :a) 23.01.2013 tarih ve 43452547-120.07-104231 sayılı yazı.
b) 31.01.2013 tarih ve 94627865.041.02-716 sayılı yazı

İlgi (a) yazı gereği İstanbul Milletvekili Haluk EYİDOĞAN'a ait (7/16094) esas numaralı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının ilgi (b) yazısı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Beşir ATALAY
Başbakan Yardımcısı

EK : İlgi (b) yazı ve eki

T.C.
BAŞBAKANLIK
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Sayı : 94627865. 041.02. /
Konu : Soru Önergesi.

31.01.2013★ 716

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
Özel Kalem Müdürlüğü
(Sn. Beşir ATALAY)

İlgi: 23.01.2013 tarih ve 610/98 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Prof.Dr. Haluk EYİDOĞAN tarafından verilen (7/16094) esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, cevaba esas teşkil edecek bilgiler yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Fuat OKTAY
Başkan

EKLER _____ :
EK-1 Bilgi Notu (2 Sayfa)

CHP İstanbul Milletvekili Sayın Prof. Dr. Haluk EYİDOĞAN'nın AFAD Başkanlığına yöneltmiş olduğu soruların cevapları;

Soru 1: Ülke Çapında mevcut deprem istasyon sayısı, dağılımı ve alet tür ve kayıt kapasitesi açısından bu tür depremlerin sismik moment büyüklüğünü hesaplamak mümkün olmakla birlikte neden bu ölçekte deprem büyüklüğü hesaplanıp açıklanmamaktadır?

Soru 2: Sismik moment büyüklüğünü hesaplamak için idari veya teknik bir sorun mu vardır?

Soru 3: Bu tür depremler için deprem büyüklüğü dahil, deprem parametrelerinin hesaplanıp medya yoluyla halka açıklanması ne kadar bir süre almaktadır.?

Cevap 1-2-3 :

T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Deprem Dairesi Başkanlığı tarafından işletilmekte Ulusal Sismik Ağ'daki 625 adet istasyonla (Zayıf ve Kuvvetli Yer Hareketi istasyonları) Ülkemiz ve yakın civarının deprem aktivitesi Ankara Merkezden gerçek zamanlı olarak 7 gün 24 saat esasına göre izlenmekte, kaydedilmekte, çözümlenmekte ve değerlendirilmektedir.

2011 yılında meydana gelen Van Depremi sonrasında farklı kurumların farklı magnitudler açıklaması ve bu magnitudleri basın karşısında sürekli olarak değiştirmesi kamuoyunda bir bilgi kirliliği yaşanmasına ve hassasiyetin artmasına neden olmuştur. Bu olaydan sonra AFAD Başkanlığı bu alandaki eksikliği gidermek için ülkemiz ve yakın civarında meydana gelebilecek Magnitud $M \geq 6.0$ depremlerde dalga spektrumundan Sismik Moment Hesaplayarak burdanda tüm dünyada kabul gören Moment Magnitud değerine ulaşmak için çalışmalara başlamıştır.

AFAD Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Ulusal Deprem Araştırma Programı UDAP-2023 kapsamında, 2012 yılının Kasım ayında konu ile ilgili proje başlatılmıştır. Bu projenin amacı ülkemize özgü kalibrasyonu yapılmış ve Uluslararası standartlara uygun M_l (Lokal magnitud) ve M_w (Moment) magnitud değerlerinin hesaplanmasıdır. Söz konusu proje'de Norveç, Bergen Üniversitesi Yerbilimleri Bölümünden Seisan Programını geliştiren bu alanda dünyaca tanınan Prof. Dr. Jens HAVSKOV, Prof Dr. Lars OTTEMÖLLER ve Deprem Dairesi Başkanlığı'nın konuyla ilgili deneyimli elemanları yer almaktadır.

Bu projede çalışmalar çok hızlı ve titiz bir şekilde devam etmekte olup, 2013 yılının sonuna doğru projenin tamamlanması düşünülmektedir. Bu projede yapılan çalışmaların ayrıntıları projenin sonunda hazırlanacak olan bilimsel makale ile bilim dünyası ile paylaşılacaktır.

Bilindiği üzere deprem büyüklüklerinin hesaplanmasında kullanılan otomatik çözümlerde söz konusudur. Örneğin Seiscomp, Seisan gibi sistemler depremin büyüklüğünü otomatik olarak vermektedir. Ancak ülkemiz için böylesine hassas bir konuda bu otomatik çözümlere güvenmek ve spekülatif açıklamalarda bulunmak yerine manuel çözümler yapılmakta sonuçların otomatik çözümlerle karşılaştırılması temel prensip olarak kabul edilmiştir. Bu hassas çalışmaların yerinde izlenip değerlendirilmesi önemli olup çalışmalar için bilim dünyası ile işbirliklerimiz devam etmektedir.

Bununla birlikte AFAD Başkanlığı mevcut durumda deprem büyüklüğünü yerel Magnitüd değeri (Ml) olarak dikkatli ve hassas bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamadan önce Kandilli Rasathanemizle de ortak değerlendirmeler yapılmakta ve her iki tarafında sonuçları Magnitüd değeri 4.5 ve üzeri depremler için aynı değer açıklanmakta olup kamuoyunda oluşabilecek karmaşasında önüne geçilmiştir.

Başkanlığımız 2013 yılının sonundan itibaren ülkemiz ve yakın civarında meydana gelebilecek magnitüd $M \geq 6.0$ depremlerde ilk 15 dk içinde Mw değerini açıklayacaktır. Bu Mw değeri aynı zamanda ulusal bazda kullanılacak bir standart da olacaktır. Mevcut durumda lokal Magnitüd değeri 2 ile 4 dakika arasında verilmektedir. Bu aşamadan sonra Başkanlığımızın amacı bu sürenin 10 dk altına indirilmesi olacaktır.

Soru 4: Depremden hemen sonra AFAD tarafından görsel medya yoluyla halka yapılması gereken doğru teknik ve bilimsel açıklamalarda neden geç kalınmaktadır? Bu durum depremle ilgili tutarsız, bilimsel gerçeklere uymayan, spekülatif, halkı yanıltıcı ve endişeye sevk edici açıklamalara neden olmaktadır. Bu durumun çözümü için bir stratejiniz ve çözümünüz var mıdır?

Cevap 4: AFAD Başkanlığı tarafından, ülkemizde meydana gelen $M \geq 4$ büyüklüğündeki depremlerden sonra depremin meydana geldiği dakikayı takiben ilk 5 dakika içerisinde gerek konuyla ilgili kurum ve kuruluşlar gerekse medya kuruluşları hızlı bir şekilde doğru olarak sms, faks ve telefon yoluyla bilgilendirilmektedir. Aynı zamanda tüm bilgiler web servisi üzerinden de detaylı olarak kullanıcılara aktarılmakta, eğer incelenirse Avrupa sismoloji merkezinde de yayınlandığı gözükmemektedir. Söz konusu bilgilendirmede hiçbir gecikme ve yanlış bilgi olmamakla birlikte asıl problem, herhangi bir bilgi kirliliğine yol açmamak adına bu konuda resmi yetkili kurum olan AFAD'ın açıklamalarının özellikle basın tarafından dikkate alınmasının gerekliliğidir. Bu konuda dünyadaki örneklerle bakacak olursak, özellikle deprem konusunda tüm bilim dünyasında kabul gören çalışmalara imza atan Japonya örneğinde, meydana gelen bir depremden sonra resmi açıklama yine bir devlet kuruluşu olan Japan Meteorological Agency (JMA) (Japonya Meteoroloji Ajansı) tarafından yapılmaktadır. Ülkemizde olduğu gibi Japonya'da da gerek üniversiteler gerekse diğer bilimsel enstitüler kendi sismik ağlarını işletmekte fakat konu deprem konusunda resmi açıklama yapma noktasına gelince yetkiyi resmi kurum olan JMA'ya bırakmaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında zaman ülkemizdeki bilgi kirliliğinin ortadan kaldırılması için aynı Japonya örneğinde olduğu gibi meydana gelen bir depremden sonra açıklama yetkisi AFAD Başkanlığında olmalıdır. Konunun çözümü için UDSEP-2023 belgesinde de eylem olarak konu hassasiyetle ele alınmıştır. Başkanlığımız tarafından oluşturulan ve 2013 yılı içinde hizmete sunulacak Türkiye Deprem Veri Merkezinin de nihai hedefi depremle ilgili tutarsız, bilimsel gerçeklere uymayan, spekülatif, halkı yanıltıcı ve endişeye sevk edici açıklamalara neden olan bilgi kirliliğinin önüne geçmek olacaktır.